

שער ראשון

מהותו של יום

וקול דממה דקה ישמע

מדוע נכנס הכהן גדול לפני ולפנים בלי השמעת קול?

ביאור נרחב במהות כפרתן של ישראל ביום הכיפורים ואופן כניסת הכהן הגדול
לפני ולפנים בשלוחם של כלל ישראל

מדוע "ונשמע קולו בבואו אל הקודש" הרי "לא ברעש ה'?"

בפרשת יום הכיפורים נאמר בכתוב (ויקרא טז, ג-ד) "בזאת יבוא אהרן אל הקודש גו' כתנת בד קדש ילבש, ומכנסי בד יהיו על בשרו, ובאבנט בד יחגור, ובמצנפת בד יצנף", ופירש רש"י "מגיד שאינו משמש לפניו בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ שיש בהם זהב" (וראה גם ר"ה כו, א), ובתורת כהנים איתא "מה תלמוד לומר בד בד ד' פעמים? למעט ארבע כלים כו' בד ולא בחושן כו' בד ולא באפוד כו' בד ולא במעיל כו' בד ולא בציץ". ונמצא מזה, שכניסת כהן גדול לפני ולפנים ביום הקדוש היא בבגדי לבן בלבד, ולא הי' נכנס עם ארבעת הבגדים שהי' בהם זהב.

והנה, אחד הבגדים שלא נכנס בהם הכהן גדול אל הקודש הי' המעיל, ובתורת כהנים שם איתא בנוגע למעיל "מתוך שנאמר במעיל והי' על אהרן לשרת ונשמע קולו בבואו אל הקודש לפני ה', יכול יכנס בו לפני ולפנים, ת"ל בד ולא במעיל". ונמצא מובן, שכניסתו אל הקודש הייתה בקול דממה דקה, ללא שמיעת קול הפעמונים שהיו על המעיל.

ובפשטות הדברים מתאימים לדברי הכתוב (מלכים א-יט, יא-יב) "לא ברעש ה'" אלא "בקול דממה דקה".

אבל הדברים צריכים לימוד, שהרי בכל השנה הייתה אזהרה חמורה שעבודתו של כהן גדול צריכה להיות דוקא באופן ד"ונשמע קולו בבואו אל הקודש" (שמות כח, לה), ועד כדי כך הדברים חמורים, שהכתוב מסיים "ולא ימות", ו"מכלל לאו אתה שומע הן" (לשון רש"י עה"כ).

ולמעשה, דפירוש זה שה"ולא ימות" קאי על השמעת הקול ע"י הפעמונים הוא ע"פ מ"ש הרמב"ן (שמות כח, מג), הבחיי, ריקאנטי (שמות כח, לה) ועוד. ואף שרש"י עצמו כתב שקאי על הנכנס כשהוא מחוסר בגדים [ולאו דוקא על הפעמונים המשמיעים קול], מ"מ ברור שמכך שאזהרה זו נאמרה גבי המעיל דוקא ובהמשך להפעמונים, מובן שגם לדעתו עיקר החידוש בציווי זה הוא בנוגע למעיל ולפעמונים, וכמ"ש בגור ארי' כאן: "ולא תאמר כי אין הפעמונים מעכבים, שאינה רק לנוי כו", ואם נכנס במעיל בלא פעמונים חייב מיתה כו"ן].

וא"כ צ"ב מהו הטעם לזה שבכל השנה הייתה העבודה צריכה להיות דוקא באופן ד"ונשמע קולו", ולא בקול דממה דקה, והרי זה בסתירה לנאמר בכתוב "לא ברעש ה'"? ואפילו גבי יום הכיפורים עצמו מצינו שלא כל העבודה הייתה בארבעה בגדים, וחלק העבודה הנעשית בחוץ הייתה בשמונה בגדים, וא"כ אפילו ביום הכיפורים עצמו הי' נשמע קול הפעמונים, והרי "לא ברעש ה'"?

ולאידך, אם ה"ונשמע קולו" הוא דבר הנצרך כ"כ "בבואו אל הקודש" איך יתכן שביום הכיפורים הי' חסר ענין זה?

ב

מה טעם להשמיע קול בעת העבודה בקודש?

והנה, בגוף הדבר ש"בבואו אל הקודש" הי' חשוב ביותר שיהי' "נשמע קולו" כדי ש"לא ימות", כתבו הראשונים (ראה רמב"ן, ריקאנטי, בחיי שננסנו לעיל. וראה ר"ח ותו"י יומא נב, רע"א. וראה ויק"ר פכ"א, ח ועוד) אשר רעש הפעמונים הי' כמו נטילת רשות ליכנס ולעבוד עבודה, שהרי "הבא בהיכל מלך פתאום חייב מיתה" (לשון הרמב"ן שם).

ועפ"ז ביאר הבחיי (שם) מה שביום הכיפורים לא נצרך הכה"ג לזה, אף שלכאורה ביום המקודש בכניסתו לפני ולפנים נצרכה הנטילת רשות יותר משאר ימות השנה, כי ביום הכיפורים, מצד מעלתן וחביבותן של ישראל ביום קדוש זה, לא הוצרכו "להשמיע קול כאדם ששולח שליח להודיע שהוא בא". ולדעת הבחיי כן הוא פירוש דברי הגמ' על מעלת יום הכיפורים "שלא הצריכן הכתוב לשליח" (יומא נב, רע"א), שהכוונה בזה שלא נצרכו להפעמונים (וכן פירשו הר"ח והתו"י יומא שם).

ונמצא מובן לפירוש זה מה שבכל ימות השנה נצרכו הפעמונים, וביום הכיפורים לא נצרכו, כי בכל ימות השנה נצרך הכה"ג ליטול רשות לפני הכניסה אל הקודש, משא"כ ביום הכיפורים שבו ניכרת חביבותם של ישראל, לא נצרכו לזה.

[ויש להעיר שלדעת רש"י גם ביום הכיפורים בעת העבודה בקדשי קדשים הי' נצרך

לעניין זה ד"ונשמע קולו בבואו אל הקודש", שכן פירש רש"י את דברי הגמ' ביומא (מד, ב) בנוגע להמתנה שעמה נכנס הכהן גדול לפני ולפנים - "בכל יום לא הי' לה ניאשתיק, והיום הי' לה ניאשתיק" - "ניאשתיק - טבעת בראשה שמקשקש ומשמיע קול משום ונשמע קולו בבואו וגו'" (ודברי הגמ' ביומא נב, שם "לא הצריכין הכתוב לשליח" פירש באו"א). אך בתוס' ובר"ח ובתוס' ישנים (יומא מד, שם) חלקו על רש"י בזה ופירשו ניאשתיק באו"א, ולדעתם ביום הכיפורים לא הוזקק הכה"ג כלל ל"ונשמע קולו" כשנכנס לפני ולפנים].

אמנם, עדיין צריך ביאור:

לפי פירוש זה נמצא שכל עניין השמעת קול הפעמונים אינו אלא הכנה והכשרה לעבודת כהן גדול, שצריך ליטול רשות קודם כניסתו לעבודה, אבל אינו חלק מהעבודה עצמה, אמנם כיון שכל פרט בשייכות לעבודת כהן גדול הוא בתכלית הדיוק, ומכל שכן פרט שיש בו עונש מיתה כנ"ל, יותר מסתבר לומר שעניין השמעת קול הפעמונים נוגע וחשוב גם להעבודה עצמה.

והרי גם המציאות היא שהשמעת קול הפעמונים לא היתה רק לפני הכניסה אל הקודש אלא נמשכה גם בעת העבודה גופא [ולהעיר ממה שכתב הגור ארי' (שם) ד"בבואו אל הקודש גו' ובצאתו" פירושו מביאתו עד צאתו, כלומר, כל זמן העבודה], ובוודאי לא הי' השמעת הקול בעת העבודה לחינם.

ואם כך, צריך עוד ביאור, מהו גודל החשיבות לעבודת הכהן גדול מה שהפעמונים השמיעו קול, ולאידך, לאחר שיוסבר עניין זה, החשיבות של השמעת הקול בעת העבודה בכל השנה, יהי' עלינו לבאר מדוע ביום כיפור לא נצרכה השמעת הקול בעת הכניסה לקודש הקדשים.

ג

בריחה מהרע בקול רעש גדול

ויובן הדבר בהקדים מה דאיתא במאמרי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע (ספר המאמרים תרצ"ט ע' 2 ואילך, תש"ב ע' 3, ה'שי"ת ע' 4) אשר עבודתם של בעלי תשובה היא בקול רעש גדול, וטעם הדבר, דכיון שבאה מצד הריחוק מהקב"ה, שהאדם עבר על רצונו ית', וכעת רוצה לשוב אל ה' על ידי בריחה מפני הרע, הרי היא נעשית בקול רעש גדול, כאותו אדם הבורח מפני סכנת מיתה, שאין זו מרוצה של דממה, כי אם בצעקה וברוח סערה.

והנה, סוג עבודה זו, אינו רק אצל הרשעים שבורחים מעוונותיהם החמורים, כי אם הוא שייך בדקות גם אצל כל אחד מבני ישראל, גם מי שזכה ואין בידיו שום עבירות רח"ל. וטעם הדבר, שאף שאינו בורח מעוונות החמורים, הרי כשמתבונן בכך שמתאוה הוא לדברים שאינם שייכים אל הקדושה, וממילא מציאותו הגשמית היא דבר נפרד מאלקות, והוא אינו בטל ומבוטל לגמרי בפני השכינה, הרי ההתבוננות בזה גורמת לכך שיתעורר בקול רעש גדול לברוח ממצב זה.

ונקוט האי כללא בידך, שכל עבודה הכרוכה בהיאבקות ומלחמה עם מציאות המנגדת לה, הן אם מדובר בעבירות ממש, והן אם רק מדובר בהרגש מציאותם של יצרו הרע ונפשו הבהמית הטורדתו ומפריעתו מגשת אל הקודש, הרי היא עבודה הנעשית בקול רעש גדול.

[עוד שלישית בה ע"פ עומק החסידות, שאפילו הצדיק שכבר כבש את נפשו הבהמית ורתמה לעבוד את ה', ונתקיים בו "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך" וכמו שפירשו חז"ל "בשני יצריך" (ברכות נד, א במשנה), שגם היצר הרע ונפש הבהמית שבו נתהפכו לקדושה, הנה הא גופא שהוא מציאות נפרדת מהקב"ה, הרי אין זה ביטול בתכלית (ראה מה שביאר בזה בתניא פ"ה), ואשר על כן גם אצל צדיק כזה יש מקום לעבודה מסוג זה של "קול רעש גדול", לברוח ממצב "רע" זה].

וידוע (ראה גם כתר שם טוב סי' רטו) מענה הבעל שם טוב על אלו שטענו על החסידים שמנהגם לעשות תנועות וכו' בתפילה, אשר הדבר הוא בדוגמת הטובע בים, העושה כל מיני תנועות כדי להינצל וצועק בכל כוחו שיבואו להצילו, ובודאי שאין מקום ללעוג מתנועותיו וזעקותיו, ודו"ק.

ד

הכהן גדול כשלוחם של הבורחים מהרע הנמצאים ב"שולי המעיל"

ועפ"ז יש לבאר בדרך הפנימיות טעם הדבר מדוע נכנס הכהן גדול לעבודת הקודש באופן ד"ונשמע קולו", שאין זה רק נטילת רשות קודם העבודה, כי אם זהו דבר השייך אל העבודה עצמה, אל כל משך הזמן שהכהן גדול נמצא בקדש לשרת את ה'. שהרי כניסתו לעבודת הקודש לא הייתה ככניסת איש פרטי ח"ו הבא להתעלות ולהתקדש, אלא נכנס בשם כל ישראל, ואם כן, באמת הי' הכהן גדול נכנס לשם וכל ישראל עמו. היינו, שנשא עליו את כלל ישראל, מאלו שבבחי "ראשיכם שבטיכם" ועד להשפלים שבישראל - "חוטב עציך ושואב מימך".

ולפי זה יש לבאר מה שבשול"י המעיל היו הפעמונים, היינו שהם מייצגים את כניסתם אל הקודש של המדריגות הנמוכות שבישראל, אותם שכדי להיכנס אל הקודש זקוקים למלחמה ובריחה מן הרע שבנפשם, שהרי מציאות הרע ונפש הבהמית עודה בתוקפה אצלם, וכעת הי' הכהן גדול בכניסתו מכניסם עמו אל הקודש. וזהו הטעם שכשהכהן גדול הי' נכנס הי' נשמע קול הפעמונים, שבזה הכניס גם את בעלי עבודת הרעש עמו אל הקודש.

ועד כמה חשוב ונורא הי' עניין זה של כניסת הכהן גדול יחד עם כלל ישראל, כולל הפחותים שבהם, עד שחייו של כהן גדול תלויים בעניין זה!

דבאם הי' נכנס ללא הפעמונים, ולא הי' מתקיים בו עניין זה ד"ונשמע קולו", הרי זה כאומר שאינו חפץ ש"ייכנסו עמו" בעלי המדריגות הנמוכות, אותם יהודים שהם בבחי' "שולי המעיל" - אף אם טעם הדבר הוא שחפצו ליכנס במדריגה הגבוהה ד"קול דממה

דקה" [ראה להלן ביאור מדרגה זו בארוכה], ואזי מתבטלת מציאותו ועבודתו רח"ל.

כי יסוד גדול הוא בדרכי עבודת איש ישראל את הקב"ה אשר אין כל אחד עובד את ה' כפרט ומציאות לעצמו, אלא שלימות העבודה של כלל ישראל תלוי בזה שהיא כוללת את כל שישים ריבוא שבישראל, מ"ראשיכם שבטיכם" ועד "חוטב עציך ושואב מימך". ולכן מוכרח הכהן גדול לכלול בעבודתו בכניסתו אל הקודש את כלל הסוגים שבישראל, כולל גם את אלו שבשולי המעיל, על ידי ש"נשמע קולו בבואו אל הקודש".

אלא שלפי טעם פנימי זה, שכניסת כהן גדול עם המעיל והפעמונים שבשוליו, היא בכדי לשאת עמו גם את ה"שוליים" שבבני ישראל, אותם שעבודתם היא ב"קול רעש גדול", מתחזקת התמיהה דלעיל, מאי טעמא שדוקא ביום הכיפורים, שהוא יום כפרת עוונותיהם של כלל ישראל, אין הכה"ג נכנס לפני ולפנים כש"נשמע קולו", היאך ייתכן הדבר שדוקא ביום זה לא "יכניס" הכהן גדול עמו את אלו שב"שולי המעיל"?

ה

מהות כפרת יום הכיפורים – טהרה כמלאכי השרת

הנה ידוע מה דאיתא בפוסקים שיש נוהגים ללבוש בגדים לבנים נקיים ביוהכ"פ כדי להיות דוגמת מלאכי השרת (לשון אדמו"ר הזקן בשו"ע סי' תרי סעיף ט ע"פ הרמ"א ס"ד) וכן מה שאע"פ שכל השנה אמרינן ברוך שם כבוד מלכותך וכו' בחשאי לפי שהוא קילוס השייך למלאכי השרת, והוא כ"אדם שגנב חפץ נאה מתוך פלטרין של מלך ונתנה לאשתו ואמר לה אל תקשטי בו אלא בצניעא בתוך ביתך, לכן כל השנה אומרים אותו בלחש", אבל ביום הכיפורים ש"אנו דומים למלאכים כו' אנו אומרים אותו בקול רם בפרהסיא" (לשון אדמו"ר הזקן בשו"ע סי' תריט, ס"ט, והוא ע"פ טור או"ח סי' תריט מדברים רבה פ"ב, לו, וראה גם טור או"ח סי' תרו מפרד"א פמ"ו).

והנה השוואה זו בין ישראל למלאכי השרת אינה סתם דימיון חיצוני, כי אם היא שייכת לענייניו של יום הכיפורים, שבו נמחלים לו לאדם כל עוונותיו.

וכבר נתבאר במ"א באריכות (לקו"ש ח"ד עמ' 1153 ואילך) עניין הכפרה דיום הכיפורים ע"פ הידוע אשר (שבועות יג, א ושי"ג) "עיצומו של יום מכפר". דאף שבגמ' שם נראה שהוא תלוי בפלוגתת רבי וחכמים, דלרבנן "יום הכיפורים אין מכפר אלא לשבים" ואילו לרבי "בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה ויה"כ מכפר", הנה באמת לא איפליגו בעצם גוף העניין ד"עיצומו של יום מכפר", כיון שגם לרבנן (דהלכה כוותייהו) שעל האדם לשוב בתשובה, הנה אין הכוונה שהתשובה לבדה מכפרת, וגם הם מודים דבכח עצמו לא יוכל האדם לבוא לכפרה מיוחדת זו דיום הכיפורים, והיא בכוח "עיצומו של יום", אלא שלדעתם תלוי הדבר גם במעשה האדם שעליו לשוב בתשובה, אבל הכפרה שבאה ביום הכיפורים היא נעלית הרבה יותר ממה שגיגע האדם בעצמו, והיא בכוח היום, ד"עיצומו של יום מכפר".

והנה, כשדנים על המושג כפרה ברור שאין פירושה רק שהאדם אינו נענש על עוונותיו, כי אם גם נקיון הנפש מן הכתם והפגם שיצר העוון (ראה אגה"ת פ"א), ויתירה מזו – תכלית הכפרה היא כאשר לא זו בלבד שלא נשאר רושם מהעבירה אלא יתירה מזו כדאיתא בגמ' (יומא פו, ב) "זדונות נעשו לו כזכויות".

ודבר זה צריך ביאור היאך נעשה, והרי מבואר בספרי חסידות בנוגע לתשובה בכלל, שכאשר אדם עושה תשובה ומתחרט על החטא שעשה, עוקר הוא ברגשי חרטה זו את הרגש התענוג שהי' לו בעת העבירה (ראה דרך מצוותיך להצמח צדק לח, ב, ושעל ידי הוידוי דברים כפה נמחית גוף העבירה) [ועד שעל ידי שהריחוק שנעשה אצלו מהבורא ית"ש על ידי עוונותיו הוא הגורם לכך שיתעורר בצמאון אדיר להתדבק בהקב"ה, אי לכן "נעשו לו כזכויות" ע"י התשובה (ראה תניא פ"ז)]. אבל זהו בתשובה על דרך הרגיל בכל השנה, וצריך ביאור היאך מתנקה האדם מחטאו ביום הכיפורים ש"עיצומו של יום מכפר" ללא כל מעשה המנקה ומכפר מצד האדם.

ובאמת שאכן עיקר הקושיא היא אליבא דרבי שהוא ס"ל שאכן אין כאן מעשה האדם כלל, אבל גם לדעת רבנן שגם ביום הכיפורים צריך האדם לעשות תשובה והיא תנאי לפעולת "עיצומו של יום מכפר", עדיין קשה, כיון שכנ"ל גם לדעת רבנן וההלכה – הכפרה דיום הכיפורים היא נעלית וגדולה יותר ממה שיד האדם מגעת בתשובתו.

והביאור בזה:

לכל יהודי, יהי' מי שיהי', יש בנשמתו חלק כמוס וחתום והוא עצם הנשמה. חלק זה דהנשמה קשור ומיוחד ודבוק בעצמותו ומהותו של הבורא ית' בבחי' "חבוקה ודבוקה כך . יחידה ליחדך" (כלשון הפיוט להושענות דיום ג' דחה"ס). וכיון שכן הרי הוא קשר שלמעלה מכל מדידה והגבלה, והוא אינו יכול להיווצר על ידי איזו פעולה של האדם. דכיון שגם המעשים והפעולות הנשגבים ביותר יש בהם הגבלות מסויימות, הרי שאין ביכולתם ליצור קשר מיוחד זה של הנשמה עם הבורא ית' שהוא למעלה מכל הגבלה. ולכן מבואר בספרים הק' שקיומו של קשר זה הוא דבר שקיים בכל נשמת איש ישראל מעצם היותה, וכלשון התניא (תחילת פ"ב) אשר ה"נפש השנית בישראל היא חלק אלוקה ממעל ממש".

וזוהי המעלה של כפרת יום הכיפורים, היינו שאין היא פעולה של האדם, אלא שביום זה, מתגלית אותה בחינה כמוסה וחתומה של קשר עצום זה של הנשמה עם הקב"ה, שאין ביכולת שום דבר שבעולם לפגום בו. דכשם שאין ביכולת האדם לפעול וליצור קשר עם מהות ועצמות הבורא בכח פעולותיו, כך אין ביכולת מעשי האדם לפגום או ללכך קשר זה על ידי עוונותיו. ובעיצומו של יום, כאשר מתגלית בחינה ומדריגה זו, הרי נשמת האדם עומדת בפני הבורא כשהיא זכה ונקי', כיון שבפני קשר מיוחד זה עם קדושת הבורא ית' המתגלה ביום הקדוש – בטלים וסרים מאליהם כל הפגמים.

ומה שאיפליגו רבי ורבנן, הוא רק אם צריך האדם למעשה התשובה כתנאי קודם להתגלות מיוחדת זו של הקשר שלו עם הבורא יתברך, ואכן הלכה כחכמים שזקוקים

לזה, אבל ברור שעצם הכפרה והנקיון של הנשמה מפגם החטאים נעשים מאליהם על ידי התגלות זו, והתשובה אינה אלא הכנת האדם להתגלות מדריגה זו.

ומובן אם כן שמה שדומים ישראל ביום הכיפורים למלאכים, הוא משום הא דביום זה מתגלה קרבתם של נשמות ישראל להקב"ה, שהם קשורות ודבוקות בו בתכלית ההתקשרות, ומצד זה נובעת הכפרה והנקיון של בני ישראל ביום זה, והרי הם זכים, נקיים וטהורים כמלאכי השרת.

י

כשעצם הנשמה מתגלה – אין רעש

ועפ"ז יש לשוב ולבאר הטעם שביום הכיפורים לא הי' העניין ד"ונשמע קולו בבואו אל הקודש" (לבד לשיטת רש"י כנ"ל). דהנה, נתבאר לעיל שהטעם שהכהן גדול נכנס בקול רעש הפעמונים, אין זה רק עניין של נטילת רשות קודם העבודה, אלא שגם במשך כל זמן העבודה הוא אינו נכנס לבדו כאדם פרטי, אלא נושא עמו את כלל ישראל, כולל גם אותם מבני ישראל אשר עבודתם היא עבודה בקול רעש גדול, כיון שעליהם לברוח מהרע (וכנ"ל, שגם מי שלא עבר עבירה – שייך אצלו עבודת הבריחה בקול רעש גדול מעצם זה שמתאווים לדברים שאינם שייכים לאלקות, וגם אצל צדיקים יש מעין עבודה זו בדקות).

והנה, דבר זה שייך רק במשך כל השנה, וב"קודש" בלבד, דשם יש מקום לחלוקה בין בני ישראל, עד שיש כאלו שהם בבחינת "ראשיכם שבטיכם" וישנם הנחותים יותר שהם בבחי' "חוטב עציך ושואב מימך", ולכן יש קס"ד שהכהן גדול ירצה לעבוד ולשרת בקדש ולהתעלות לבדו, מבלי לשאת עמו את הנחותים שבישראל, ועל זה היא האזהרה ד"ונשמע קולו בבואו אל הקדש", ורק אז "ולא ימות".

אבל ביום הקדוש, כאשר בני ישראל דומים למלאכים ואשר אז מתגלית עצם הנשמה ושייכותה לעצמות ומהות הבורא ית"ש, אזי כשנכנס הכה"ג לפני ולפנים, אין כלל מקום לחלק בין כלל ישראל, וגם אותם שבמשך השנה עבודתם את הבורא ית' היא בבחינת "קול רעש גדול", לפי שעליהם להלחם ברע אשר בנפשם, הנה ביום זה הכניסה של כלל ישראל יחדיו אל הקדש היא "בקול דממה דקה", כיון שאינם ברחוק שנעשה קרוב, אלא הם קרובים לה' בתכלית ההתקרבות, ומתגלה אצל כל ישראל עצם נשמתם הקשורה עם הקב"ה לגמרי, וכולם נמצאים בתכלית הביטול.

וזהו עניין "קול דממה דקה", היינו שאין כל הבלטה והדגשה של מציאות האדם, כיון שביום הקדוש בכניסת הכה"ג לפני ולפנים הרי כל איש ישראל הוא בתכלית הביטול לבורא ית'.

ובזה יתורץ גם מה שהוקשה לעיל, שלכאורה עבודת כל השנה שהיא דווקא באופן ד"ונשמע קולו" עומדת בסתירה למובא בכתוב "לא ברעש ה' . . בקול דממה דקה":

בספרי חסידות (ראה בארוכה 'המשך' תער"ב פרק שצט ע"פ הקדמה לתיקוני זוהר ג, ב) נתבאר דמה שנאמר "לא ברעש ה'" הכוונה דווקא לשם "הוי'", שהוא שם המורה על קדושתו ית' בבחינה שהיא למעלה מהעולמות לגמרי, שכדי לקבל דרגה כזו צריכה העבודה להיות בתכלית הביטול ב"קול דממה דקה". אך, מצד שם אלוקים, והוא מידת הצמצום של התגלות קדושתו ית', הנה מצד מדריגה זו יש נתינת מקום למציאות הנבראים, ולכן העבודה מצד בחינה זו היא לשבר הרגשת החשיבות של מציאות זו, שעבודה זו היא מתוך רעש, כנ"ל. ולהעיר שבתיקוני זוהר (שם) נתבאר שעבודת "לא ברעש ה'" היא עבודת תפילת העמידה, שהיא ב"קול דממה דקה", וקשור ל"קודש הקדשים".

ועפ"ז נמצא, דמה שכל השנה עבודת כה"ג היא באופן ד"ונשמע קולו" הוא כי אז אין העבודה קשורה לבחינה שהיא למעלה מהעולמות לגמרי, ואין העבודה ב"קודש הקדשים", כי אם ב"קודש" בלבד. אמנם, ביום הכיפורים, דאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים, ומתגלה הקשר בין עצמותם של נשמות ישראל ישראל לעצמותו של הבורא ית"ש, או אז "לא ברעש הוי'" – והכהן גדול נכנס ב"קול דממה דקה".

ז

למה מקלסות בקול גדול? שהן רחוקין מן הבורא!

אמנם עדיין צריך ללמוד ולבאר, דלפי הנתבאר ביום הכיפורים כל ישראל עומדים בתכלית ההתאחדות והביטול כלפי הקב"ה, ולכן נכנס הכהן גדול לקודש הקדשים ב"קול דממה דקה" דוקא. ולכאורה לפי זה יוקשה מה שאף ביום הכיפורים הרי לא כל העבודות היו נעשות בכגדי לבן, והעבודות הנעשות בחוץ היו בכגדי זהב, וגם אז ישנה להעבודה ד"קול רעש גדול", ונתקיים עניין ד"ונשמע קולו" עם הפעמונים שבמעיל, ולכאורה לפי הנ"ל, איך יתכן הדבר?

ויש לבאר בזה:

לעיל הובא מדברי הפוסקים שביום הכיפורים דומים ישראל למלאכי השרת. והנה במלאכי השרת עצמם ישנם כמה סוגים, דה"אופנים וחיות הקודש" הרי עבודתם היא "ברעש גדול", כמו שאומרים בברכות קריאת שמע "והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים", אמנם ה"שרפים", שהם מלאכים נעלים יותר, עבודתם אינה ברעש כלל.

ומבואר בזה, שהטעם לשינוי זה קשור לדרגת המלאכים, דהשרפים הנעלים יותר, אין עבודתם מתוך רעש, משא"כ האופנים והחיות, שדרגתם פחותה יותר – עבודתם מתוך רעש גדול (ראה בכל זה לקוטי שיחות חל"ג עמ' 23, וש"נ).

וכדברי רז"ל (ילקוט שמעוני ואתחנן רמז תתכה) "ראה כבוד שחלק הקב"ה לישראל יותר ממלאכי השרת, שהמלאכים כשהן מקלסין, בקול גדול הן מקלסין, שנאמר וקרא זה אל זה

ואמר, מה כתיב בתרי' וינועו אמות הספים מקול הקורא. ואף החיות מקלסות בקול גדול, שנאמר ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול, למה? שהן רחוקין מן הקב"ה ואינן יודעין היכן הוא כבודו, שנאמר ברוך כבוד ה' ממקומו, אבל ישראל עומדין ומתפללין ויודעין שהקב"ה עומד אצלן".

ונמצא מבואר, שהטעם לזה שהחיות והאופנים "בקול גדול הן מקלסין" הוא משום "שהן רחוקין מן הקב"ה", ואכן, השרפים שדרגתם נעלית יותר, אין עבודתם ברעש.

וזהו שגם ביום הכיפורים שישראל זכים וטהורים כמלאכי השרת, הנה העבודות הנעשות בחוץ היו בבגדי זהב, ונתקיים עניין ד"ונשמע קולו" עם הפעמונים שבמעיל, כי גם במלאכי השרת, הרי האופנים וחיות הקודש עבודתם "ברעש גדול", אך זהו רק בעבודה הנעשית ב"קודש" בלבד, אך בעבודה הנעשית "בקודש הקדשים", דאז עומדים ישראל בדרגא הכי גבוהה, ובתכלית הקירוב והביטול כלפי השי"ת - העבודה היא דווקא ב"קול דממה דקה".